

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Piotr Mirek

w sprawie K.F. oskarżonego o czyn z art. 279 § 1 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron
w dniu 23 października 2025 r.,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść oskarżonego
od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu
z dnia 7 września 2021 r., sygn. akt IV Ka 874/21
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Wągrowcu
z dnia 1 czerwca 2021 r., sygn. akt II K 239/21

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Poznaniu w celu podjęcia niezbędnych czynności
w postępowaniu odwoławczym.**

Michał Laskowski

Dariusz Kala

Piotr Mirek

UZASADNIENIE

K.F. został oskarżony o to, że:

1. w okresie od 24 do 25 lutego 2021 r. w W. na ul. [...] poprzez rozerwanie kłódki zabezpieczającej drzwi piwnicy oznaczonej numerem [...] dostał się do jej wnętrza skąd zabrał w celu przywłaszczenia wyrzynarkę A. oraz narzędzia do ściskania tłoczków hamulcowych na łączną sumę strat 250 zł na szkodę S.W., tj. o przestępstwo z art. 279 §1 k.k.;
2. w okresie od 24 do 25 lutego 2021 r. w W. na ul. [...] poprzez rozerwanie kłódki zabezpieczającej drzwi piwnicy oznaczonej numerem [...] dostał się do jej wnętrza skąd zabrał w celu przywłaszczenia akordeon w czarnym futerale na łączną sumę strat 270 zł na szkodę P.W., tj. o przestępstwo z art. 279 §1 k.k.;
3. w okresie od 24 do 25 lutego 2021 r. w W. na ul. [...] poprzez rozerwanie kłódki zabezpieczającej drzwi piwnicy oznaczonej numerem [...] dostał się do jej wnętrza skąd usiłował zabrać w celu przywłaszczenia nieustalone przedmioty co jednak nie nastąpiło z uwagi na brak przedmiotów będących w jego zainteresowaniu czym działał na szkodę M.D., tj. o przestępstwo z art. 13 §1 k.k. w zw. z art. 279 §1 k.k.

Sprawa zainicjowana aktem oskarżenia, którym zarzucono oskarżonemu K.F. popełnienie ww. czynów, została rozpoznana na rozprawie głównej w dniu 1 czerwca 2021 r. W protokole tej rozprawy znajduje się m.in. zapis o następującej treści: „Przewodniczący zarządził naradę nad wyrokiem. Na ogłoszenie nie stawił się nikt. Sąd postanowił na podstawie art. 101a k.p.k. uznać orzeczenie za ogłoszone i z uwagi na okoliczność, iż nie stawił się nikt odstąpić od ogłoszenia” (k. 91 – 93 akt).

W aktach sprawy znajduje się również opatrzony podpisem sędziego dokument oznaczony jako wyrok z dnia 1 czerwca 2021 r., sygn. akt II K 239/21, z którego wynika, że Sąd Rejonowy w Wągrowcu:

1. uznał oskarżonego K.F. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych powyżej w punktach I-III z tą zmianą, iż przyjął, że stanowiły one wypadki mniejszej wagi, tj. ciągu przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. i art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. i za to na podstawie art. 283 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 2 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby;
3. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek informowania kuratora o przebiegu okresu próby;
4. na podstawie art. 73 § 2 k.k. oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;
5. na podstawie art. 46 § 1 k. k. zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego P.W. kwoty 270 zł.

W dokumencie tym zawarto również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

W dniu 21 czerwca 2021 r. (data wpływu do Sądu Rejonowego w Wągrowcu) prokurator wywiódł na niekorzyść oskarżonego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 1 czerwca 2021 r., sygn. akt II K 239/21, w której podniósł zarzut rażącej niewspółmierności kary i domagał się zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez wymierzenie oskarżonemu K.F. kary jednego roku pozbawienia wolności.

Apelacja ta została przyjęta i po jej rozpoznaniu na rozprawie odwoławczej w dniu 7 września 2021 r., sygn. akt IV Ka 874/21, Sąd Okręgowy w Poznaniu w tym samym dniu wydał wyrok, na mocy którego zmienił zaskarżony wyrok i uchylił rozstrzygnięcia zawarte w punktach 2, 3 i 4, dotyczące warunkowego zawieszenia wykonania kary, oddania pod dozór kuratora i obowiązku informowania o przebiegu okresu próby, a w pozostałym zakresie utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Od wyroku sądu odwoławczego kasację na korzyść oskarżonego wywiódł Prokurator Generalny, który zaskarżył to orzeczenie w całości, zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego - art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k., polegające na niezasadnym rozpoznaniu wniesionej przez prokuratora, na niekorzyść oskarżonego K.F. apelacji i zmianie zaskarżonego wyroku sądu I instancji w części dotyczącej orzeczenia o karze, w sytuacji, gdy apelacja została wniesiona od wyroku, który nie został ogłoszony

zgodnie z art. 418 § 1 k.p.k. w zw. z art. 100 § 1 k.p.k., a zatem nie istniał w sensie prawnym, co czyniło środek odwoławczy niedopuszczalnym, wobec braku substratu zaskarżenia i nakazywało sądowi odwoławczemu pozostawienie wniesionej apelacji bez rozpoznania.

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna.

Zgodnie z utrwalonym w judykaturze poglądem, warunkiem istnienia w obrocie prawnym wyroku jako dokumentu procesowego – w przypadku wyroku wydawanego na rozprawie - jest sporządzenie go na piśmie, a następnie jego publiczne ogłoszenie w sposób przewidziany w art. 100 § 1 k.p.k. w zw. z art. 418 k.p.k. W przypadku wyroków wydawanych na rozprawie nie istnieje możliwość odstąpienia od ich ogłoszenia w sytuacji, gdy na ogłoszenie wyroku nikt się nie stawił. Taka opcja bowiem aktualizuje się wyłącznie w przypadku orzeczeń wydawanych na posiedzeniach jawnych, co wynika z jednoznacznego brzmienia art. 100 § 1a k.p.k. Oznacza to, że na rozprawie wyrok podlega ustnemu ogłoszeniu nawet wówczas, gdy na sali nie są obecne strony postępowania, ich przedstawiciele procesowi, a także publiczność (art. 418 § 3 k.p.k.). Znaczenia zawartych w kodeksie postępowania karnego regulacji dotyczących ogłaszania wyroku nie można przy tym bagatelizować, albowiem stanowią one urzeczywistnienie standardu konstytucyjnego wyrażonego w art. 45 ust. 2 zd. 2 Konstytucji RP. Z powyższych względów, w judykaturze trafnie wskazuje się, że brak ogłoszenia wyroku lub ogłoszenie wyroku w sposób nieprawidłowy, stanowią najpoważniejsze naruszenia prawa, skutkujące tym, że wyrok mimo, iż został sporządzony i podpisany nie wywołuje skutków prawnych (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2020 r., II KK 148/20 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2023 r., sygn. akt IV KK 227/23 i powołane tam poglądy orzecznictwa i doktryny).

Konsekwencją zaniechania ogłoszenia wyroku (w tym także na skutek błędnego odwołania się na rozprawie do art. 100 § 1a k.p.k.) jest zatem to, iż wyrok

nie istnieje w znaczeniu prawnym, a w rezultacie nie jest możliwe jego zaskarżenie. Jeśli zaś środek zaskarżenia zostanie wniesiony to – z uwagi na brak substratu zaskarżenia – nie powinien zostać przyjęty, a w razie błędnego przyjęcia, powinien zostać pozostawiony bez rozpoznania.

W świetle tych wywodów zarzut kasacji jawi się jako oczywiście zasadny. W sytuacji bowiem, gdy wyrok sądu I instancji nie został ogłoszony, Sąd Okręgowy nie miał podstaw do rozpoznania wywiedzionej od niego apelacji i powinien – stosownie do treści art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. – pozostawić ją bez rozpoznania. Okoliczność, że tego nie uczynił i wydał wyrok zmieniający nieogłoszony wyrok sądu I instancji, jednoznacznie wskazuje zaś na rażące i mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia naruszenie przepisów wskazanych w zarzucie kasacji (art. 523 § 1 k.p.k.).

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy procedując w trybie art. 535 § 5 k.p.k., uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Poznaniu w celu podjęcia niezbędnych czynności w postępowaniu odwoławczym zainicjowanym ww. apelacją.

Z tych względów orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

Michał Laskowski

Dariusz Kala

Piotr Mirek

[WB]

[r.g.]